

VLIV AGROTECHNIKY NA RENTABILITU PĚSTOVÁNÍ OZIMÉ ŘEPKY

Effect of agrotechnics on the profitability of winter oilseed rape

Libor KOZLOVSKÝ

SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.

Souhrn: V článku je uvedena jedna z možností, jak dosáhnout vysoké rentability u ozimé řepky. Vysoké rentability lze u ozimé řepky dosáhnout u hybridních i liniových odrůd. Nejvyšší rentabilitu v pokusu 2015/2016 dosáhla odrůda Sidney při výnosu 5,14 t/ha (i když rozdíly nebyly vysoké) a nejnižších nákladech. Stěžejní pro vysoký výnos se jeví dostatečný obsah přístupného dusíku a síry v půdě co nejdříve na jaře.

Klíčová slova: ozimá řepka, Sidney, Graf

Summary: The article shows one of the ways to achieve high profitability of winter oilseed rape. High profitability of winter oilseed rape can be achieved in hybrid and line varieties. The highest profitability in the experiment 2015/2016 reached a variety Sidney with the yield 5.14 t/ha (although the differences were not high) and lowest cost. Crucial for high yield appears to be adequate content of available nitrogen and sulfur in the soil as soon as possible in the spring.

Key words: winter oilseed rape, Sidney, Graf

Úvod

Ozimá řepka patří v posledních letech mezi polní plodiny s velmi dobrou rentabilitou.

V letošním roce jsem měl možnost vyzkoušet odrůdy SIDNEY a GRAF v pokuse s volitelnou agrotechnikou. Jednalo se o maloparcelní pokus na šesti parcelách, kde nejlepší a nejhorší se do výsledku nezapočítávaly. Stav pokusu před zimou byl nevyrovnaný, a proto bylo

rozhodnuto, že se plnohodnotné výsledky pokusu nebudou veřejně prezentovat.

Touto prací bych chtěl, trochu netradičně, zobrazit své myšlenkové pochody při volbě agrotechniky našich (SAATBAU) odrůd. Nejspíš bych se neodvážil tento příspěvek napsat, ale odrůda SIDNEY dosáhla mezi 30 variantami nejlepší rentabilitu (64,5%). GRAF 4. s rentabilitou 59,5 %.

Materiál a metody, výsledky a diskuse

Zdrojem hodnot zde použitých jsou výsledky Technologických maloparcelních pokusů SPZO 2015/16. Kalkulaci nákladů provedl organizátor pokusu pomocí programu Agrokonsult.

Podzimní agrotechnika proběhla následovně:

Předplodina: ječmen ozimý

- výnos 6,6 t/ha, sláma sklizena
- sláma na strništi zbytky odhad 0,7 t/ha
- podmítka - disky 28.7.2015
- orba 19.8.2015
- příprava - smyk + brány 19.8.2015
- setí 20.8.2015
- neváleno
- do přípravy nebyl dán žádný N

Nákladově byly započítány z minulých období - ¼ postřik glyfosát; 1/10 vápnění; ½ hnojení P+K; ¼ hnojení kejdou.

V tomto období jsem mohl ovlivnit odrůdu a výsevek. Celkem jednoznačně byla vybrána liniová odrůda SIDNEY, jejíž výsledky v pokusech byly přesvědčivé, zároveň jsem spoléhal na výborný zdravotní stav. U druhé odrůdy jsem váhal, jelikož SAATBAU disponuje dvěma kvalitními hybridy GRAF a ARAZZO. Nakonec byl zvolen GRAF, zejména z důvodu jeho zařazení v dalších pokusech. Osivo bylo použito standardní – mořeně TMTD. Výsevek byl zvolen s ohledem na vlhkostní poměry, výhled srážek a termín setí 1 výsevní jednotka – u

SIDNEY 700 tis. semen/ha u hybridu GRAF 500.000 semen/ha. Další agrotechnika obou odrůd byla shodná.

Následovaly další „paušální“ zásahy:

- 21.8. aplikován STUTOX na hraboše
- 24.8. opět STUTOX
- 26.8. opět STUTOX
- 26.8. aplikován METAREX INOV na plže
- 28.8. postřik AGIL 100 EC 0,8 l/ha na výdrol
- 2.9. postřik BUTISAN STAR 2l/ha
- Proběhla ještě ochrana proti pilatce a dřepčikům NURELLE D 0,6l/ha

V podzimním období jsem měl na výběr z dvou termínů přihnojení N a dvou termínů regulace růstu, fungicidního ošetření, aplikace listových hnojiv a stimulantů.

Plánoval jsem aplikaci fungicidu s regulačním účinkem. Dusíkaté hnojení jsem neuvažoval zejména z ekonomických důvodů.

Průběh podzimu byl opravdu suchý. Porost vzcházel nerovnoměrně, většina parcel mezerovitých. Přihnojení jsem k termínu 8.9. přesto nepožadoval. Uvažoval jsem pouze o listové výživě spolu s regulací.

Počátkem října byl nabízen zásah regulátorem, případně listovými hnojivy. Porost se mi zdál na regulaci slabý, málo zapojený, neočekával jsem vysoký výnos a rozhodl šetřit náklady.

Další možný termín na regulaci byl nabídnut na konec října. Kolegu jsem poprosil o fotografie našich

odrůd. Porost se zlepšil jen o málo. Očekával jsem druhou aplikaci graminicidu a rozhodl opět bez zásahu. Rozhodnutí jsem konzultoval s více odborníky, ale jednoznačnou odpověď nedal nikdo.

Stalo se to sice neplánovaně, ale podzimní náklady na dusíkaté hnojení, listové hnojení a regulaci – 0,- Kč. Neměl jsem z toho nejlepší pocit, ale utěšil jsem se tím, že mi zbyde víc peněz na jaro.

11. listopadu bylo konstatováno organizátorem pokusu, že pokus je velmi nevyrovnaný a mezerovitý a že podle přezimování bude rozhodnuto, zda bude dokončen. 12.2. byla provedena prohlídka porostu a rozhodnuto pokračovat v pokusu s tím, že není jisté, že výsledky budeme moci využít jen pro interní potřebu, ale možná se z nich podaří vytěžit data a souvislosti, se kterými jsme původně vůbec nepočítali. V této době jsme vážně uvažovali o ukončení pokusu z naší strany, především z důvodu pravděpodobné nevyužitelnosti výsledků. Byli bychom ale jedini.

Začaly jarní volitelné aplikace. Hnojení N a S, listová hnojiva a stimulanty, regulace a fungicidy.

Byl jsem rozhodnut využít ušetřené peníze z podzimu na hnojení sírou a dusíkem. Můj původní záměr byl aplikovat vše v první dávce co nejdříve. Plánoval jsem cca 240 kg N a cca 40 kg S. Nakonec jsem se celou dávkou aplikovat neodvážil a první hnojení bylo 26.2. 200 kg DASA + 200 kg močovina

Uvažoval jsem o stabilizované močovíně, kde využitelnost dusíku bývá ve většině let vyšší. Letos ale v době aplikace bylo vlhko a meteorologové předvíдали slabý déšť těsně po aplikaci. Proto jsem zvolil močovinu klasickou.

Další plánované hnojení bylo po 15.3. V hlavě jsem měl 200 kg močoviny, ale zapomněl jsem na zprávu, že pokusy byly omylem plošně pohnojeny 150 kg DASA. Tedy: 11.3. 150 kg DASA

S rozhodnutím, jakou močovinu použiji, jsem čekal do poslední chvíle a rozhodnutí jsem udělal po urgenci, v autě s plnou hlavou jiných starostí: Pokud bych si vzpomněl na aplikovaných 150 kg DASA, použil bych maximálně 100 kg močoviny.

23.3. 200 kg močovina (opět s očekáváním brzkého deště). Tímto pro mě končilo hnojení na 275 kg N a 46 kg S

Mojí poslední volbou byl fungicid, případně listová hnojiva. Uvažoval jsem o bóru. Fungicid jsem vybíral mezi doporučenými SPZO, snažil jsem se o co nejlepší

Závěr

Organizátorem tohoto pokusu bylo rozhodnuto, že letošní sezóna bude považována za nultou a její výsledky se nebudou veřejně prezentovat plnohodnotným způsobem. Proto zde uvádím pouze výsledky odrůd SAATBAU ČR.

Jednoznačné závěry z jednoho nevyrovnaného pokusu nelze vyvozovat, ale několik postřehů si dovoluji

Kontaktní adresa

Ing. Libor Kozlovský, Ph.D., Růžová 2701, 43801 Žatec, tel. 606602671,
e-mail – Libor.Kozlovsky@Saatbau.com

poměr cena/výkon a zvolil APEL. Uvažoval jsem rovněž o variantě bez fungicidu – SIDNEY je velmi zdravá odrůda, ale vzhledem k okolnostem, že během dosavadní vegetace žádný fungicid použit nebyl, jsem tuto variantu raději zahrnul (možná, kdybych mohl srovnat obě varianty ...). Bór jsem nakonec neaplikoval, chtěl jsem snížit náklady.

11.5. Apel 1 l/ha. V průběhu jara proběhly na celém pokusu ještě tyto zásahy:

- Nurelle D 0,6 l/ha
- Biscaya 3 l/ha
- Agrovital 0,7 l/ha

Do nákladů započtena sklizeň, odvoz, čištění, pojištění a normativní fixní náklady.

Již zmiňovaný nízký počet rostlin a značná nevyrovnanost parcel byl eliminován škrtnutím nejlepší a nejhorsí varianty. V tabulce č. 1 je uveden počet rostlin na parcelách 10m² a výnos v t/ha. Na počtu rostlin je patrný rozdíl výsevu liniové SIDNEY a hybridního GRAFU, ale výnos na první pohled nebyl na počtu rostlin závislý.

SIDNEY počet rostlin/10 m ²	456	403	481	368	285	339
SIDNEY výnos semen t/ha (vlhkost 8%)	4,9	4,41	5,18	5,16	5,32	5,40
GRAF počet rostlin/10 m ²	363	402	356	314	271	255
GRAF výnos semen t/ha (vlhkost 8%)	5,2	5,04	4,97	4,88	5,12	5,29

Celkové náklady SIDNEY 31.237 Kč/ha výnos 5,14 t/ha zisk 20.163 Kč/ha

Celkové náklady GRAF 31.921 Kč/ha výnos 5,09 t/ha zisk 18.979 Kč/ha

Rozdíl v nákladech je především v rozdílné ceně osiva, Celkové náklady u SIDNEY byly nejnižší ze všech 30 variant pokusu. U GRAFU 3. Nejnižší. Náklady na jarní hnojiva obou odrůd byly nejvyšší ze všech variant (5823 Kč/ha)

úvest. Vysoké rentability lze u ozimé řepky dosáhnout u hybridních i liniových odrůd. Nejvyšší rentabilitu v pokusu dosáhla SIDNEY při 10. výnosu 5,14 t/ha (i když rozdíly nebyly vysoké) a nejnižších nákladech. Stěžejní pro vysoký výnos se jeví dostatečný obsah přístupného dusíku a síry v půdě co nejdříve na jaře.